

Yksikön toimintasuunnitelma

Päiväkoti Poiju

Helsinki

Toimintasuunnitelman rakenne

- Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelman laatiminen
- Työtämme ohjaavat arvot
- Lapsen varhaiskasvatuksen aloittaminen
- Oppimisympäristö
- Yksikön toimintakulttuurin kuvaus, toimintakauden keskeiset periaatteet ja kehittämiskohde
- Laaja-alainen osaaminen
- Oppimisen alueet
- Yhteistyö ja viestintä
- Dokumentointi, arviointi ja kehittäminen

Varhaiskasvatuksen toimintasuunnitelman laatiminen

Päiväkoti Poijun toimintasuunnitelma perustuu Opetushallituksen antamiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin sekä Helsingin kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmaan (varhaiskasvatuslautakunta 16.5.2017)

Toimintasuunnitelmassa kuvataan, miten varhaiskasvatusta toimipisteessä tai yksikössä pedagogisesti käytännössä toteutetaan. Toimintasuunnitelma on ytimekäs käytännön varhaiskasvatustoiminnan kuvaus.

Yksikön toimintasuunnitelma laaditaan toimintakaudelle ja siihen kirjataan toimintakauden varhaiskasvatuksen painopistealueet ja kehittämiskohteet.

Jokaiselle lapselle laaditaan yhdessä perheen kanssa Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma.

Ryhmäkohtainen toiminnan suunnittelu perustuu lapsen varhaiskasvatuksen suunnitelmaprosessista saatuun tietoon, yksikön toimintasuunnitelmaan, Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaan sekä Vasu perusteisiin.

Työtämme ohjaavat yhteiset arvot

- Päiväkoti Poijun varhaiskasvatus perustuu Helsingin kaupungin strategiaan 2017-2021 sekä Vasu-perusteista määritellyille arvoille, joita ovat:
 - Lapsuuden itseisarvo
 - Ihmisenä kasvaminen
 - Lapsen oikeudet
 - Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus
 - Perheiden monimuotoisuus
 - Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Lapsen varhaiskasvatuksen aloittaminen

- Vasoissa on päiväkodin kaksitoista nuorinta lasta. Laamojen ikäjakauma on noin 2-5-vuotiaat. Guanakoissa ovat päiväkodin esikoululaiset sekä vanhimmat viisivuotiaat. Alpakat on satelliittiryhmä, jossa lapset ovat iältään 1-5-vuotiaita.
- Lapsen aloittaessa päiväkodissa vanhemmille varataan aika aloituskeskusteluun, jonka pohjalta suunnitellaan lapselle sopiva tutustumisaikataulu. Muutaman kuukauden kuluttua ryhmän varhaiskasvatuksen opettaja pitää vasun, jonka mukaisesti lapsen kasvatusta, hoitoa ja opetusta suunnitellaan.
- Vasut päivitetään vuosittain marraskuun loppuun mennessä.
- Kaikissa ryhmissä on yhteiset arjen tavat ja käytänteet, jotka helpottavat sekä loma-aikojen toimintaa että ryhmästä toiseen siirtymistä. Kun lapsi vaihtaa ryhmää päiväkodin sisällä, henkilökunta huolehtii tarvittavan tiedon siirtymisestä lapsen mukana. Siirtymätilanteessa voidaan aloittaa pehmeällä laskulla eli jäädä aamusta joksikin aikaa leikkimään uuteen ryhmään. Uudessa ryhmässä oloaikaa pidennetään vähitellen päivittäin.

Oppimisympäristö

Ryhmät sijaitsevat kerrostalojen kivijalassa, erillisissä ryhmätiloissa. Tiloihin on luotu oppimiseen innostavat ympäristöt. Pelit, kirjat, rakenteluleikit, liikuntavälineet yms. ovat lasten käytössä.

Kaikilla ryhmillä on oma viikkosuunnitelma, johon kuuluu Aistiseikkailu-toiminta, musiikkileikkikoulu ikäryhmittäin, ulkoilua, liikuntaleikkikoulun ohjelmaa mukailevaa toimintaa ikäryhmittäin sekä muuta lasten tarpeista ja toiveista nousevaa toimintaa.

Käytämme liikuntaan ja liikkumiseen Vuosaaren urheilutalon tatamia, Luisteluun Vuosaaren jäähallia ja luonnonjäitä. Lähialueiden metsät, puistot ja kirjasto ovat ahkerassa käytössä. Liikumme ja retkeilemme paljon ja opetamme lapsia liikkumaan luonnossa ja liikenteessä. Kutsumme myös päiväkotiin musiikki- ja teatteriesityksiä sekä käymme mahdollisuuksien mukaan ulkopuolisissa tilaisuuksissa Vuotalossa ja vastaavissa paikoissa tilanteen ja tarpeen mukaan.

Pedagogisia painotusalueita Poijussa on musiikki- ja liikuntakasvatusten ohella terveellinen ruokavalio ja tunteiden nimeäminen. Painotamme myös hyviä ja toisia kunnioittavia tapoja sekä omista ja toisten tavaroista huolehtimista. Meille tärkeää on myös hyvät ystävyyssuhteet ja opetamme lapsia ratkaisemaan ongelmatilanteita mm. kuvakorteilla. Lisäksi harjoittelemmme kuuntelemaan oppimista ja kuullun ymmärtämistä.

Päivät alkavat aamupiirillä noin klo 9, josta jatketaan viikko-ohjelman mukaiseen päivittäiseen toimintaan. Hyödynnämme toiminnallisina menetelminä ryhmä- ja parityöskentelyä muun muassa liikunnassa ja musiikissa.

Yksikön toimintakulttuurin kuvaus, toimintakauden keskeiset periaatteet ja kehittämiskohde

- Varhaiskasvatustyön tavoitteita tukeva toimintakulttuuri luo suotuisat olosuhteet lasten kehitykselle, oppimiselle, osallisuudelle, turvallisuudelle, hyvinvoinnille sekä kestäväälle elämäntavalle.
- Toimintakulttuurin ytimenä on oppiva yhteisö, joka kannustaa vuorovaikutukseen. Arvostamme leikkiä ja tuemme sen kehittymistä.
- Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo näkyvät toiminnassamme joka päivä. Lapset otetaan mukaan muun muassa suunnittelemaan oman pienryhmänsä toimintaa. Kaikki ryhmät saavat vuorollaan valita ruokalistalle oman suosikkiruokansa. Kaikkia lapsia kohdellaan yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti. Heille annetaan mahdollisuus kehittää vahvuuksiaan ja saada tukea tarpeellisissa asioissa.
- Kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus ovat luonnollinen osa päiväkotimme arkea, koska osa lapsista on monikielisiä ja he tulevat eri kulttuureista. Arjessa arvostamme ja hyödynnämme Suomen kulttuuriperintöä ja kansalliskieliä, mutta myös ympäristön kulttuurista, kielellistä, uskonnollista ja katsomuksellista monimuotoisuutta. Päiväkodissamme ymmärretään kielen tärkeä merkitys oppimisessa, koska sen avulla rakennetaan myös lapsen identiteettiä ja edistetään sosiaalistumista omassa ryhmässä.
- Kehittämiskohteemme tänä vuonna on kielitietoisuus. Sitä toteutamme muun muassa herättämällä lasten kiinnostusta sekä suullista että kirjallista kieltä kohtaan, keskustelemalla heidän kanssaan ja rohkaisemalla heitä käyttämään kieltä monipuolisesti. Luemme ryhmässä monenlaisia ja eri tyyliä kirjoja ja houkuttelemme lapsia kertomaan tarinoita kuvista. Suuntaamme lapsen huomiota myös kirjoitettua tekstiä kohtaan esimerkiksi oman nimen kirjaimia tunnistamalla ja tuottamalla. Tuemme myös lasten monikielitietoisuutta, koska ryhmässämme on myös erikielisiä lapsia. Näin vahvistamme heidän identiteettiään osana ryhmää.

Laaja-alainen osaaminen

Varhaiskasvatuksessa luodaan pohjaa lasten laaja-alaiselle osaamiselle. Laaja-alainen osaaminen muodostuu tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon kokonaisuudesta. Osaaminen tarkoittaa myös kykyä käyttää tietoja ja taitoja sekä toimia tilanteen edellyttämällä tavalla.

Laaja-alaisen osaamisen alueet on kuvattu kattavasti Helsingin Vasussa.

Helsinki

Laaja-alainen osaaminen

- Ajattelu ja oppiminen: Liikumme, laulamme, luemme ja loruttelemmme paljon. Keskustelemme ja annamme lapsille mahdollisuuden omiin ajatuksiin. Lapsi oppii parhaiten vuorovaikutuksessa leikin ja toiminnan kautta. Aikuinen osallistuu tarvittaessa leikkiin tai toimii taustalla sanoittaen tilanteita. Oppimista tapahtuu kaikkialla, koko päivän ja eri paikoissa.
- Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu: Hyvät tavat ja toisten kunnioittaminen ovat meidän perusarvojamme, joita harjoitellaan päivittäin. Sosiaalsiin taitoihin ja vuorovaikutukseen liittyvät mm. toisten huomioon ottaminen, tunteiden nimeäminen ja osoittaminen sekä avun pyytäminen.
- Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot: Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa ovat meille tärkeitä asioita. Harjoittelemmme päivittäin itsestä huolehtimista ja arjen taitoja (mm. terveellinen ravitsemus, wc-hygienia, levon merkitys, pukeminen, riisuminen, omista tavaroista huolehtiminen).
- Monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen: Monilukutaitoa kehitämme yhdessä perheiden kanssa. Meillä lapset saavat tuottaa tekstiä saduttamalla, kertomalla tarinaa kuvakorteista, kuuntelemalla musiikkia ja tarinoita sekä laulamalla itse. Käymme näyttelyissä, konserteissa ja kirjastossa.
- Osallistuminen ja vaikuttaminen: Jokainen lapsi saa osallistua oman ikäryhmänsä toimintaan. Lapsen osallisuus toteutuu keskustelujen ja oman mielipiteen esittämisen kautta. Lapsilla on vaikutusmahdollisuus osassa toimintaa ja omaan itseensä kohdistuvissa asioissa (esimerkiksi pienryhmän toiminnan suunnittelussa soveltuvien osien).

Oppimisen alueet

Kasvan, liikun ja kehityn - osa-alue päiväkotimme painotuksena

Helsinki

Oppimisen alueet: Kasvan, liikun ja kehityn

- Oppimisen eri osa-alueita ovat Kielten rikas maailma, Ilmaisun monet muodot, Minä ja meidän yhteisömme, Tutkin ja toimin ympäristössäni sekä Kasvan, liikun ja kehityn
- Tänä vuonna olemme valinneet oppimisen alueista kehittämisen kohteeksi kohdan "Kasvan, liikun ja kehityn"
- Tätä tulemme toteuttamaan päivittäin liikkumiseen, ruokakasvatukseen, terveyteen ja turvallisuuteen liittyvien toimintojen avulla. Haluamme omalla toiminnallemme luoda pohjan lasten terveyttä ja hyvinvointia arvostavalle ja fyysistä aktiivisuutta edistävälle elämäntavalle.
- Liikuntaa toteutetaan arjessa päivittäin sekä sisällä että ulkona, ohjatusti liikuntasuunnittelija mukaan sekä vapaasti. Teemme liikunnan määrää lapsille konkreettisemmaksi keräämällä helmiä purkkiin kaikkina päivinä, kun olemme liikkuneet.
- Ruokakasvatusta toteutetaan päivittäin aistien avulla monipuoliseen ja terveelliseen ruokaan tutustuen. Lisäämme ruokailuun liittyvää omatoimisuutta siten, että lapset voitelevat itse leipänsä ja annostelevat ruokansa mahdollisuuksien mukaan itse.
- Terveyteen liittyvistä arvoista ja valinnoista keskustellaan lasten kanssa. Kaikissa ryhmissä tarjotaan mahdollisuus riittävään lepoon.
- Turvallisuuden näkökulmasta lapsia opetetaan liikkumaan ja toimimaan turvallisesti niin ulkona (käytämme turvaliivejä, noudatamme liikenteessä erityistä turvallisuutta) kuin sisällä (keskustelemme yhteisistä säännöistä, jotka tukevat turvallisia tapoja toimia).

Yhteistyö ja viestintä

- **Huoltajien osallisuus**
- Huoltajille järjestetään avoin vanhempainilta sekä vasu- ja hyve4-keskustelut.
- Viestintä toimii keskustellen, päiväkodin kotisivujen, fyysisten ilmoitustaulujen, Facebook-sivun, Juulia-järjestelmän sekä erilaisten viestintäsovellusten kautta.
- Vanhemmille lähetetään kuukausiraportti ryhmän toiminnasta
- Minkälaisia osallistumisen muotoja on suunniteltu
- Miten huoltajat voivat osallistua toimintasuunnitelman tekoon
- **Monialainen yhteistyö**
- Monialaista yhteistyötä tehdään neuvolan, lastensuojelun, koulun ja seurakunnan sekä muiden vastaavien tahojen kanssa.
- Yhteistyötä tehdään myös Poijun vanhempainyhdistyksen kanssa.

Dokumentointi, arviointi ja kehittäminen

Pedagogisen toiminnan arvioinnin tarkoitus on varhaiskasvatuksen kehittäminen sekä lasten kehityksen ja oppimisen edellytysten parantaminen. Toiminnan arvioinnin on oltava systemaattista ja säännöllistä, ja sitä pitää tehdä niin toimipiste- kuin ryhmätasollakin. Arvioinnin tulee perustua dokumentoituihin tosiasioihin ja arviointia tulee tehdä suhteessa varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteisiin sekä toimipisteen toimintasuunnitelmaan.

Pedagoginen dokumentointi ja arviointi

- Mitä ja miten arvioimme:
 - Toiminnan pedagogisuus näkyy jatkuvasti arjessa: vuorovaikutus lasten kanssa, ryhmässä vallitseva ilmapiiri, pedagogiset työtavat, toiminnan sisältö sekä oppimisympäristöt
 - Pedagogista arviointia tapahtuu jatkuvasti havainnoiden syksyllä tehtyjen vasujen pohjalta.
 - Työntekijät arvioivat omaa toimintaansa päivittäin (tarvittaessa työyhteisön, esimiesten ja omistajien kanssa) ja muuttavat sitä tarvittaessa paremmin tilanteisiin sopivaksi.
 - Tiimipalavereissa arvioidaan viikottain mennyttä toimintaa ja suunnitellaan tulevaa.
 - Kasvattajayhteisön toimintaa arvioidaan varhaiskasvatuksen opettajien pedagogisissa palavereissa kuukausittain.
 - Päiväkodinjohtaja johtaa koko arviointiprosessia ja huolehtii, että arviointia tapahtuu sekä huolehtii siitä, että toiminta ja sisällöt ovat suunnitelmien mukaisia.
- Ryhmien toimintaa arvioidaan tiimipalavereissa sekä keskusteluissa vanhempien kanssa.
- Keväällä toimintaa arvioidaan laajemmin (vuorovaikutus lasten kanssa, ryhmässä vallitseva ilmapiiri, pedagogiset työtavat, toiminnan sisältö sekä oppimisympäristöt).
- Kaikki suunnitelmat ja ohjeistukset dokumentoidaan mappeihin tai pilvipalveluihin.